

Habilitats Lingüístiques i Aprenentatges Curriculars: Les Aportacions de la Recerca

2015/2016

Codi: 43222

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313815 Recerca en Educació	OT	1	2

Professor de contacte

Nom: Cristina Escobar Urmeneta

Correu electrònic: Cristina.Escobar@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

El professorat s'adapta en tot moment a les necessitats lingüístiques dels estudiants, per exemple, mitjançant la utilització de material de suport com ara els ppt, canviant de llengua, etc.

Equip docent

Conxita Márquez Bargalló

Maria Roser Canals Cabau

Prerequisits

Títol de llicenciat o graduat.

Objectius

Aquest mòdul és optatiu per a totes les Especialitats.

Aquest mòdul s'aproxima a les competències comunicatiu-lingüístiques com a eix transversal per a l'elaboració dels coneixements curriculars de les àrees de continguts no denominades 'de llengua'. S'hi presentaran les línies d'investigació pluridisciplinàries que posen de relleu, d'una banda, com l'apropiació dels discursos disciplinaris forma part de l'aprenentatge de les mateixes disciplines i de l'elaboració dels conceptes en què es fonamenten, i d'altra banda, com les llengües -primeres, segones, estrangeres- s'ensenyen i s'aprenen a través del seu ús en les situacions escolars i acadèmiques.

Durant el mòdul, els estudiants tindran l'oportunitat de:

- Familiaritzar-se amb línies i exemples de recerca que des de diferents tradicions epistemològiques indaguen en les relacions que es donen entre l'aprenentatge de continguts curriculars i l'apropiació d'una llengua --primera, segona o estrangera- en entorn escolar.
- Fer una pràctica investigadora i participar en un petit estudi sobre la gestió o el desenvolupament de la llengua oral i/o llengua escrita en un àrea del currículum.
- Rebre i donar feedback crític sobre decisions investigadores pròpies i dels companys.

Competències

- Analitzar dades d'acord amb la seva natura i elaborar resultats d'acords amb els propòsits de la recerca.
- Comunicar els resultats de la recerca, el coneixement adquirit i les implicacions per a la pràctica, i adequar-ne el registre al públic i als protocols formals.
- Comunicar les pròpies conclusions, i els coneixements i les raons últimes que les sustenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
- Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la cerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i la comunicació de resultats.
- Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis
- Planificar recerques d'acord amb problemes relacionats amb la pràctica, tenint en compte els avenços teòrics en el camp de coneixement.
- Recollir dades per a la recerca en coherència amb l'opció metodològica triada.
- Reconèixer i relacionar els aspectes teòrics, empírics i socials del domini específic de recerca.
- Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les dades obtingudes en les investigacions sobre competències lingüístiques i aprenentatges curriculars
2. Buscar i analitzar referents teòrics sobre competències lingüístiques i aprenentatges curriculars
3. Comunicar les pròpies conclusions, i els coneixements i les raons últimes que les sustenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
4. Conèixer els aspectes rellevants dels contextos propis de les habilitats lingüístiques i aprenentatges curriculars i analitzar-los com a objectes d'investigació
5. Defensar oralment, fent servir la tecnologia idònia, la recerca duta a terme.
6. Dissenyar estratègies de recollida d'informació sobre competències lingüístiques i aprenentatges curriculars
7. Elaborar conclusions tenint com a referència els objectius i les qüestions de la recerca i els referents teòrics.
8. Identificar a la pràctica problemes relatius a la relació entre habilitats lingüístiques i aprenentatges curriculars
9. Identificar problemàtiques educatives relatives a la relació entre habilitats lingüístiques i aprenentatges curriculars i avaluar quines aproximacions metodològiques permeten donar-los resposta
10. Identificar problemes a la pràctica
11. Identificar referents teòrics i avaluar-ne l'adequació per interpretar problemàtiques relatives a la investigació centrada en la relació entre habilitats lingüístiques i aprenentatges curriculars
12. Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la cerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i la comunicació de resultats.
13. Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis
14. Jutjar la rellevància i pertinència teòrica i social de la investigació relativa a habilitats lingüístiques i aprenentatges curriculars
15. Reconèixer les aportacions d'investigació en l'àmbit de les competències comunicatives i lingüístiques com a eix transversal per a l'elaboració dels coneixements curriculars de les àrees no lingüístiques
16. Redactar documents científics de síntesi per ser presentats a diferents públics.
17. Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma
18. Utilitzar els mètodes, tècniques i estratègies de recerca i elaborar el disseny pertinent al problema de recerca en el seu context.

Continguts

S'abordaran els següents blocs de contingut:

- Competències lingüístiques i aprenentatges curriculars. Desenvolupament de les habilitats discursives acadèmiques en llengües primeres, segones i estrangeres en les àrees del currículum.
- Habilitats lingüístiques i competència científica en els àmbits de les ciències socials i de les ciències experimentals.
- La conversa generadora d'aprenentatges curriculars i lingüístics a l'aula: interacció docent-alumne i interacció alumne-alumne.
- Ajustaments docents en aules de continguts curriculars en segones llengües.

Metodologia

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:

- Classes magistrals/expositives per part del professor
- Lectura d'articles i fons documentals
- Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fons documentals
- Pràctiques d'aula: resolució de problemes / casos / exercicis
- Presentació / exposició oral de treballs
- Tutories

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals/expositives per part del professor	20	0,8	4, 9, 11, 12, 14, 15, 18
Tutories	10	0,4	3, 6, 7, 9, 13, 15, 18
Tipus: Supervisades			
Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fons documentals	16	0,64	1, 3, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 15, 17
Pràctiques d'aula: resolució de problemes / anàlisi de casos/investigacions/innovacions	12	0,48	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 17, 18
Presentació / exposició oral de treballs	4	0,16	3, 5, 12, 16
Tipus: Autònomes			
Anàlisi de projectes de recerca i d'innovació	42	1,68	1, 2, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17
Lectura d'articles i fons documentals	46	1,84	13, 17

Avaluació

L'avaluació del mòdul es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen.

La nota final serà el promig ponderat de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 4 a totes les activitats, les realitzades durant el desenvolupament del mòdul i a la memòria/treball final del mòdul.

L'assistència a classe és obligatòria. Per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

El procediment de revisió de les proves es realitzarà de forma individual.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats durant el desenvolupament del mòdul	30	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18
Assistència i participació en les sessions	20	0	0	1, 3, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 18
Memòria / treball individual de mòdul	50	0	0	1, 3, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 16, 18

Bibliografia

- Angermuller, Johannes; Dominique Maingueneau and Ruth Wodak (Ed.). (2014). The Discourse Studies Reader. Main currents in theory and analysis. Amsterdam: John Benjamins.
- Bazerman, C., J. Little, et al. (2005). Reference Guide to Writing Across the Curriculum/. Parlor Press / WAC Clearinghouse.
- Benejam, P. (2002). Didáctica y construcción del conocimiento social en la escuela. Pensamiento Educativo. Revista de investigación educacional latinoamericana 30, 61-74.
- Benejam, P. (2014). Com ensenyar? Una resposta basada en les capacitats psicolingüístiques. A Quina educació volem? Pàg. 89-103. Associació de mestres Rosa Sensat.
- Canals, R. (2006). L'argumentació en l'aprenentatge del coneixement social. Tesis doctoral no publicada, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Canals, R. (2007). La argumentación en el aprendizaje del conocimiento social, a Enseñanza de las Ciencias Sociales, 6, 49-60.
- Canals, R. (2012). El debate como estrategia didáctica para educar en la participación ciudadana. En Alba, N., García, F. Y Santisteban, A. (Eds.), Educar para la participación ciudadana en la enseñanza de las ciencias sociales". Vol. I (pp. 245-254). Sevilla: Asociación Universitaria de Profesorado de Didáctica de las Ciencias Sociales y Díada Editora.
- Canals, R. (2015). "El desarrollo del pensamiento social en la formación inicial del profesorado para dar respuesta a problemas invisibles desde el currículo". XXVI Simposio Internacional de Didáctica de las Ciencias Sociales. Universidad de Extremadura".
- Canals, R. (2015). "El pensamiento crítico en el aula". Aula de secundaria, n. 12. Ed. Graó. Pàg. 24-29.
- Canet Pladevall, R. & Evnitskaya, N. (2011). Rethink, Rewrite, Remake or Learning to Teach Science Through English. In Escobar Urmeneta, C., Evnitskaya, N., Moore, E. & Patiño, A. (eds.), /AICLE -- CLIL -- EMILE. Educació plurilingüe: Experiències, research & polítiques: pp. 167-177. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Casas, M., Barceló, Bosch, D., Canals, R., Domènech, A., Freixenet, D., González, N. & Oriol, M. (2005). Ensenyar a parlar i a escriure ciències socials. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat
- Casas, M., Bosch, D., Márquez, C., Noguerol, A., Ramírez, R., Serra, M.T. & Valls, C. (2007). Competències bàsiques per parlar i escriure ciència a l'educació primària. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat
- Casas, M.; Bosch, D. Y González-Monfort, N. (2005). Las competencias comunicativas en la formación democrática de los jóvenes: describir, explicar, justificar, interpretar y argumentar. A Enseñanza de las Ciencias Sociales, 4, 39-52.
- Dale, Liz & Rosie Tanner. (2012). CLIL Activities: A Resource for Subject and Language Teachers with CD-ROM: London: MacMillan.

- Dalton-Puffer, Christiane (2007). *Discourse in Content and Language Integrated Learning*. Amsterdam: John Benjamins.
- Davies P. (2004). *Contributing to Citizenship Education by improving the quality of students' arguments, a Teaching Business and Economics*, vol. 8, n.1, 26-30.
- Dolz, J. y Pasquier, A. (1996). *Argumentar para convencer*. Gobierno de Navarra. Departamento de Educación y cultura.
- Echevarria, Jana J.; MaryEllen Vogt & Deborah J. Short (2008). *Making Content Comprehensible for English Learners: The SIOP® Model*, 4th Edition. London: Pearson Education.
- Escobar Urmeneta, C. (2013). *Learning to Become a CLIL Teacher: Teaching, Reflection and Professional Development*. In: *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 16:3. Disponible en: <http://gent.uab.cat/cristinaescobar/content/publications>
- Escobar Urmeneta, C. and Evnitskaya, N. (2013). *Affording Students Opportunities for the Integrated Learning of Content and Language. A Contrastive Study on Classroom Interactional Strategies Deployed by Two CLIL Teachers*. In J. Arnau (ed.), *Recovering Catalan through School: Challenges and Instructional Approaches*. Bristol: Multilingual Matters & Institut d'Estudis Catalans:159-183. Disponible en: <http://gent.uab.cat/cristinaescobar/content/publications>
- Escobar Urmeneta, C. and Evnitskaya, N. (2014). "Do you know Actimel?' The Adaptive Nature of Dialogic Teacher-led Discussions in the CLIL Science classroom: a Case Study. In: *The Language Learning Journal*, 42:2, 165-180. Disponible en: <http://gent.uab.cat/cristinaescobar/content/publications>
- Escobar Urmeneta, C. (2014). *Conversar más y mejor en la clase de inglés. Para aprender mejor y llegar más lejos*. En: *Aula de innovación educativa* nº 237: 12-17. Monográfico 'Aprendizaje oral de la lengua extranjera'.
- Escobar Urmeneta, C. & Walsh, S. (forthcoming). *Classroom interactional competence in content and language integrated learning*. In: Linares, A. and Morton, T. (forthcoming). *Applied Linguistics Perspectives on CLIL*. Amsterdam (Holland): John Benjamins.
- Escobar Urmeneta, C. & Nussbaum, L. (Eds). (2011). *Aprender en una altra llengua / Learning through another language / Aprender en otra lengua*. Servei de publicacions de la UAB. Disponible en: <http://gent.uab.cat/cristinaescobar/content/publications>
- Evnitskaya, N. (2012). '¿Permanecer en silencio supone no participar en la interacción en el aula de segunda lengua?' Paper presented at the XXX AESLA International Conference: Applied Linguistics in the Age of Globalization. Universitat de Lleida (Lleida, Spain): 19-21 April, 2012. Disponible en: <http://grupsderecerca.uab.cat/clisi/content/papers>
- Evnitskaya, N., and T. Morton. (2011). *Knowledge construction, meaning-making and interaction in CLIL science classroom communities of practice*. *Language and Education* 25, no. 2:109-127. Disponible en: <http://grupsderecerca.uab.cat/clisi/content/papers>
- Gajo, L. (2007). *Linguistic Knowledge and Subject Knowledge: How Does Bilingualism Contribute to Subject Development?* *The International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 10, no. 5: 563-581.
- Hall, J.K., Hellermann, J. & Pekarek Doehler, S. (eds.) (2011). *L2 Interactional Competence and Development*. Clevedon : Multilingual Matters.
- Hess, D. (2008). *Controversial issues and democratic discourse*, in Levstik, L.S. & Tyson, C.A. (eds.) (2008), *Handbook of Research in Social Studies Education*, New York/London: Routledge.
- Jorba, J., Gómez, I. & Prat, A. (Eds.) (1998). *Parlar i escriure per aprendre*. Barcelona: ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Lattimer, H. (2010). *Reading for learning: Using discipline-based texts to build content knowledge*. NCTE
- Lemke, J. (1997). *Aprender a hablar ciencia*. Temas de educación. Barcelona: Paidós.
- Lightbown, P. M. & Spada, N. (2013). *How languages are learned* (4th edition). Oxford: Oxford University Press.
- Lightbown, Patsy M. (2014). *Focus On Content Based Language Teaching*. Oxford. Oxford University Press.
- Linares, A., Morton, T. & Whittaker, R. (2012). *The Role of Language in CLIL*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Macaya, A.; Santisteban, A. (2001). *Orígenes y cualidades de la argumentación: una investigación desde la formación inicial*. Perales, F.J. (et.al.) (eds.). *Las Didácticas de las Áreas Curriculares en el siglo XXI, 1727-1741*. Granada: Grupo Editorial Universitario.

- Márquez, C.; Izquierdo, M.; Espinet, M. (2006) Multimodal Science Teachers' Discourse in Modelling the Water Cycle. <[http://gent.uab.cat/conxitamarquez/sites/gent.uab.cat.conxitamarquez/files/Multimodal%20science / Science Education, / 90 \(2\), 202-226](http://gent.uab.cat/conxitamarquez/sites/gent.uab.cat.conxitamarquez/files/Multimodal%20science%20Education,%2090%20(2),%20202-226). [DOI: 10.1002/sce.20100]
- Mattozzi, I. (2004). Enseñar a escribir sobre la historia. *Enseñanza de las Ciencias Sociales*, 3: 41-46.
- Mercer, N. (1995). *The guided construction of knowledge*. Clevedon, Avon: Multilingual Matters. Versión en español: *La construcción guiada del conocimiento*. Barcelona: Paidós, (1997).
- Mercer, N.; K. Littleton (2007) *Dialogue and the Development of Children's Thinking*. London: Routledge.
- Mohan, Bernard A. (1986). *Language and content*. Reading, MA: Addison Wesley.
- Moore, E., Nussbaum, L. & Borràs, E. (2012) Plurilingual teaching and learning practices in 'internationalised' university lectures. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*.
- Mortimer, E.F. I Scott, P.H. (2003). *Meaning Making in Secondary Science Classrooms*. Philadelphia, USA: Open University Press
- Moschkovich, J. (Ed.) (2010). *Language and mathematics education: Multiple perspectives and directions for research*. Charlotte, NC: Information Age Publishing.
- Oliver, Rhonda and Jenefer Philp (2014). *Focus on Oral Interaction*. Oxford: Oxford University Press.
- Pallotti, G. & Wagner, J. (eds.) (2011). *L2 Learning as Social Practice: Conversation-Analytic perspectives*. National Foreign Language Resource Center. Honolulu: University of Hawai'i at Manoa.
- Plá, S. (2005). *Aprender a pensar históricamente. La escritura de la historia en el bachillerato*. México: Plaza y Valdés.
- Planas, N. (2012). Heteroglossia and "orchestration" in multilingual mathematics classrooms. <http://pagines.uab.cat/nuria_planas/sites/pagines.uab.cat.nuria_planas/files/Planas_Springer_2012.pdf> A H. Forgasz & F. Rivera (Eds.), *Advances in mathematics education. Toward equity: gender, culture, and diversity* (333-343). Nova York: Springer.
- Planas, N., & Civil, M. (2013). Language-as-resource and language-as-political: Tensions in the bilingual mathematics classroom. *Mathematics Education Research Journal*, 25/(1), 3-26.
- Scott, P; Ametller, J. (2007). Teaching science in a meaningful way: striking a balance between opening up and closing down classroom talk. *School Science Review*, 88(324), 77-83.
- Seedhouse, P., Walsh, S. & Jenks, C. (eds.) (2010). *Conceptualising 'Learning' in Applied Linguistics*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Snow, M., Met, M. & Genesee (1992). A Conceptual framework for the integration of language and content instruction. Ch.3 in Richard-Amato, P. & Snow, M. (1992), *The Multicultural Classroom*. London: Longman. Reprinted.
- V.V.A.A. (2001). La construcción del conocimiento social y el lenguaje: el discurso social en el aula, *Revista Iber*, 28, 57-68
- Vogt, MaryEllen & Jana J. Echevarria (2011). *Response to Intervention (RTI) and English Learners: Making it Happen*. London: Pearson Education.
- Walsh, S. (2006). *Investigating Classroom Discourse*. London: Routledge.